

Telen met toekomst is door PPO en DLV Plant bv ontwikkeld in opdracht van LNV

nieuwsbrief nr. 27

okt. 2009

Inhoud

Akkerbouw & vollegrondsgroente

- Aardappeltelers kunnen loofdodingsmiddel besparen
- Duurzame aanpak veenwortel
- Reuze stofzuiger zuigt kevers uit asperge
- Aandacht voor schoon water op Aardbeien Demodag
- Aardbeientelers tevreden over trainingspakket

Bloembollen

- Milieubelasting speelt belangrijke rol in adviezen van Agrifirm

Boomkwekerij

- Veel belangstelling voor duurzame onkruidbestrijding

Fruitteelt

- Fruittelers zien voordeel in duurzame aanpak fruitmot

Glastuinbouw

- Protocol voor optimale toediening Admire in glastuinbouw

Akkerbouw & vollegrondsgroente

Aardappeltelers kunnen loofdodingsmiddel besparen

Aardappeltelers kunnen op loofdodingsmiddel besparen door plaats specifieke loofdoding toe te passen. Dit blijkt uit een demonstratie die Telen met toekomst in samenwerking met aardappelzetmeelbedrijf Avebe heeft uitgevoerd op een akkerbouwbedrijf in Wedde (Groningen). Het doel van de demonstratie was om te kijken in hoeverre de dosering loofdodingsmiddel omlaag kan en of ook onkruid wordt gedood. Jans Klok van Avebe spreekt van een interessante demonstratie. "Het was alleen jammer dat er niet meer telers waren bij de demo, maar dat komt omdat de bijeenkomst midden in de oogstperiode viel."

Op het perceel waren spuitbanen aangelegd. Bij één van de spuitbanen was de dosering middel met behulp van greenseekersensoren afgestemd op de hoeveelheid loof. Bij de andere spuitbanen was gespoten met één vaste dosering loofdodingsmiddel.

Er zijn drie doseringen Reglone toegepast: 1 liter, 2 liter en 3 liter per ha. Bij de laagste dosering was het resultaat op onkruid onvoldoende. Bij de andere doseringen werd het onkruid, waaronder ook straatgras, dusdanig goed bestreden dat een nabespuiting met Roundup niet nodig is. De dosering bij de plaats specifieke doding varieerde van 0,5 tot 0,75 liter Reglone per hectare. Harm de Boer van DLV Plant merkte daarbij wel op dat het loof al voor een groot deel op natuurlijke wijze was afgestorven: "Door met de Greenseeker te werken profiteer je er optimaal van dat het loof al verder is afgestorven. Bij meer loof zou een hogere dosering middel nodig zijn geweest." Duidelijk is echter dat aardappeltelers in veel gevallen

kunnen volstaan met minder middel per hectare om het loof te doden. Onkruid kan een reden zijn dat de minimum dosering niet altijd wordt gehaald.

Meer informatie Harm de Boer van Telen met toekomst, h.deboer@dlvplant.nl of Jans Klok van Avebe, jans.klok@avebe.nl

Duurzame aanpak veenwortel

Telen met toekomst onderzoekt met medewerking van importeur Sjaak van Schie uit Drimmelen of veenwortel effectief en duurzaam kan worden bestreden met de Kvik-up. De Kvik-up is een machine voor de bestrijding van wortelonkruiden. Veenwortel is een wortelonkruid dat op een aantal percelen voorkomt en zeer moeilijk te bestrijden is vanwege de diepe beworteling. Afgelopen seizoen is in een perceel zetmeelaardappelen een proef neergelegd met verschillende chemische middelen. De werking van deze middelen viel tegen. Dit najaar is twee keer een behandeling uitgevoerd met de Kvik-up. De demo is bekeken door verschillende telers. De machine is ontwikkeld in Denemarken en zorgt ervoor dat de wortels boven op de grond komen te liggen waarna ze moeten uitdrogen. Pieter Bleeker van PPO in Lelystad ziet goede mogelijkheden voor het gebruik van de Kvik-up op lichte gronden. “De wortels krijgen de tijd om echt uit te drogen omdat ze tot het voorjaar boven de grond liggen. Op zware gronden wordt voor de winter geploegd en is dit niet het geval.” Het plan is de proef volgend jaar voort te zetten om dan de resultaten te beoordelen.

Meer informatie Pieter Bleeker, pieter.bleeker@wur.nl of Harm de Boer van Telen met toekomst, h.deboer@dlvplant.nl

Reuze stofzuiger zuigt kevers uit asperge

Aspergekevers kunnen op een duurzame manier worden aangepakt door ze weg te zuigen met de Beetle Eater. Deze grote stofzuiger werd 29 september gedemonstreerd tijdens een bijeenkomst van Telen met toekomst op het bedrijf van Johan Bax in Leende. Uit de ervaringen blijkt dat de machine tot 75 procent van de kevers kan opzuigen. De demonstratie van de Beetle Eater kreeg veel aandacht in de vakbladen en van telers.

Daarnaast was er in september ook veel belangstelling voor de spuitdemonstratie die Telen met toekomst samen met LTO Groeiservice organiseerde. Centraal stond een juiste spuittechniek en het voorkomen van emissie. Ook heeft Telen met toekomst onlangs tijdens een bijeenkomst van Aceera een presentatie gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is uitgebreid aandacht besteed aan geïntegreerde maatregelen in de teelt van asperge waaronder BOS Asperge. Dit is een beslissingsondersteunend systeem om te bepalen wanneer het beste tegen Botrytis en Stemphyllium kan worden gespoten.

Meer informatie Jacques Rovers van Telen met toekomst, jacques.rovers@wur.nl of Harrie Pijnenburg, h.pijnenburg@dlvplant.nl

Aandacht voor schoon water op Aardbeien Demodag in Rijsbergen

Waterschap Brabantse Delta, toeleveranciers, ZLTO, LTO Groeiservice, en Telen met toekomst hebben tijdens de drukbezochte Aardbeien Demodag op vrijdag 4 september in Rijsbergen aandacht besteed aan schoon oppervlaktewater.

Uit metingen van waterschap Brabantse Delta blijkt dat drie belangrijke middelen uit de aardbeienteelt in te hoge concentraties worden aangetroffen in het oppervlaktewater. De partijen werken samen met telers aan een oplossing. In één van de stands op de aardbeidendag gaven Waterschap Brabantse Delta en Telen met toekomst informatie over de metingen en over mogelijke oplossingen voor deze problematiek. Er was een leaflet beschikbaar met daarop praktische maatregelen die aardbeientelers kunnen nemen om emissie van gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen. Deze informatie werd door de toeleveranciers Agerland, CLTV Zundert, Klep BV, Van Nederkassel en Vlaming verspreid in hun stands.

Op de demovelden waren veel nieuwe ontwikkelingen te zien zoals ruggenteelt, BOS aarbei, residu-arme teelt, een demonstratie van driftarme doppen en het vullen en het reinigen van de spuit. Bij deze demo vanuit Telen met toekomst werd gebruik gemaakt van een nieuwe demospuit die onderdeel is van een trainingspakket over het voorkomen van puntmissie van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater.

De Aarbeien Demodag werd georganiseerd door LTO Groeiservice, ZLTO en DLV Plant en is door circa 350 telers bezocht.

Meer informatie Jacques Rovers van Telen met toekomst, jacques.rovers@wur.nl of Harrie Pijnenburg, h.pijnenburg@dlvplant.nl

Aardbeientelers tevreden over trainingspakket

Het trainingspakket dat Telen met toekomst samen met LTO Noord, Agrodix, Schone Bronnen en enkele waterschappen heeft ontwikkeld over het voorkomen van puntmissie is goed bruikbaar voor aardbeientelers. Dit blijkt uit een try-out voor een groep aardbeientelers die voorheen deelnam aan het praktijknetwerk Telen met toekomst. De telers waren enthousiast over het pakket. Het pakket was in eerste instantie ontwikkeld voor de akkerbouw, maar is ook beschikbaar voor andere sectoren. Het bestaat uit verschillende onderdelen waaronder de demonstratie van driftarme doppen, kantdoppen en het reinigen van de spuit. Toeleveranciers en andere partijen kunnen de training of onderdelen van de training in de praktijk gebruiken voor de invulling van spuitlicentiebijeenkomsten.

Meer informatie Hilfred Huiting van Telen met toekomst, hilfredhuiting@wur.nl of Jacques Rovers, jacques.rovers@wur.nl

Bloembollen

Milieubelasting speelt een rol in adviezen van Agrifirm

Agrifirm maakt al enige tijd gebruik van de milieueffectenkaarten van Telen met toekomst. Deze kaarten geven informatie over de potentiële milieubelasting van gewasbeschermingsmiddelen. Adviseur Arno Vlaming vertelt hoe de informatie wordt toegepast: "Bij de advisering staat de werking van de middelen voorop, maar daarna kijken we naar de milieueffecten. Ook economie is natuurlijk belangrijk, maar vaak zie

je dat middelen met een vergelijkbare werking niet veel van elkaar verschillen in prijs. De milieubelasting moet dan de doorslag geven in de keuze.” Agrifirm beoordeelt jaarlijks haar adviezen en past ze aan naar de nieuwste inzichten. Zo is afgelopen jaar het advies voor de vuurbestrijding in lolie aangepast op basis van de milieubelastingspunten, waarbij nu in drie bespuitingen na de bloei een middel wordt geadviseerd met een betere milieuscore. “De interesse van telers varieert”, zegt Vlaming, “maar als de werking er niet onder leidt dan staat iedereen er positief tegenover. Met een aantal klanten heb ik het regelmatig over de milieubelastingspunten en zij stimuleren mij ook om me er meer in te verdiepen”. Op de vraag of hij nog meer mogelijkheden ziet om de adviezen milieubewuster te maken antwoordt Vlaming: “Daar gaan we in november / december weer naar kijken. Het is belangrijk voor ons als handel om deze informatie zoveel mogelijk te gebruiken, want we willen niet als gifmengers naar buiten komen”. Meer informatie Arno Vlaming van Agrifirm, a.vlaming@agrifirm.nl of Stefanie de Kool van Telen met toekomst, stefanie.dekool@wur.nl

Boomkwekerij

Veel belangstelling voor duurzame onkruidkruiddbestrijding

Laanboomkwekers, toeleveranciers en waterschappen vinden het belangrijk om samen met Telen met toekomst te werken aan duurzame onkruidbestrijding om zo een bijdrage te leveren aan een betere kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit kwam goed tot uiting tijdens een tweetal drukbezochte kennisbijeenkomsten op 3 september bij J.W. Crum in Dodewaard en op 11 september bij M. v.d. Oever in Haaren. Samen trokken beide middagen circa 350 bezoekers.

De bijeenkomst in Dodewaard werd georganiseerd samen met de Kring Opheusden, de Boomteeltstudieclub Opheusden en de Cultuurgroep voor Laan-, Bos-, en Parkbomen. De bijeenkomst in Haaren samen met de Cultuurgroep voor Laan-, Bos-, en Parkbomen en de vakgroep Boomteelt ZLTO. Tijdens beide middagen werden de bezoekers na een openingswoord door de kringvoorzitter in groepen rondgeleid langs verschillende demonstraties en presentaties waarbij het terugdringen van de drift en afspoeling van onkruidbestrijdingsmiddelen centraal stond.

Verschillende toeleveranciers en adviseurs demonstreerden nieuwe, meer duurzame spuittechnieken en diverse nieuwe systemen voor mechanische onkruidbestrijding. Daarbij kwamen o.a. driftarme doppen, het juiste spuitmoment, laagvolume spuittechniek, diverse schoffel- en spuitsystemen met sensoren aan de orde. Tevens werd vanuit het onderzoek een toelichting gegeven op het gebruik van grasbanen in de laanboomteelt en het onderzoek naar nieuwe herbiciden. Waterschap Rivierenland en waterschap De Dommel hielden respectievelijk in Dodewaard en Haaren een presentatie over de wijze waarop het waterschap onderzoek doet naar de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater en over de meetresultaten. Tot de probleemstoffen behoort linuron (een belangrijke herbicide in de boomkwekerij).

De bijeenkomsten bleken een uitstekende en succesvolle manier van kennisoverdracht. Zowel deelnemers als bezoekers toonden zich na afloop tevreden.

Voor meer informatie Frank Nouwens van Telen met toekomst, frank.nouwens@wur.nl

Een uitgebreid beeldverslag van de bijeenkomst in Opheusden is te vinden op:

<http://boomkwekerij.groenweb.nl/content/laanboombijeenkomst-opheusden-zeer-goed-bezocht>

Op 17 september is in Uddel, op een van de bedrijven van De Buurte Kwekerijen, een vergelijkbare bijeenkomst georganiseerd voor kwekers van sierheesters en coniferen. Een verslag hiervan kunt u bekijken op de website van De Buurte: <http://www.debuurte.nl/uddel.htm>

Fruitteelt

Fruittelers zien voordeel in duurzame aanpak fruitmot

Dertig fruittelers in de provincie Utrecht hebben dit seizoen de bestrijding van fruitmot in appel en of peer op een duurzame manier aangepakt. Dit gebeurde in samenwerking met Bio Fruit Advies, LaMi, waterschap Stichtse Rijnlanden en Telen met toekomst.

Aan het begin van het seizoen is een zo milieuvriendelijk mogelijke bestrijdingsstrategie opgesteld. In plaats van het spuiten van chemische middelen is zo veel mogelijk gespoten met virussen. Virussen scoren geen milieubelastingpunten en geven geen residu. Dit laatste is voor fruittelers een groot voordeel vanwege de strenge residunormen die supermarkten hanteren voor fruit. Het tijdstip van de bespuitingen op appel is gebaseerd op de berekeningen van het computeradviesprogramma RIM-pro. Ook is op een deel van de bedrijven feromoonverwarring toegepast. Gedurende het zomerseizoen zijn de fruittelers maandelijks bij elkaar geweest om de ervaringen te bespreken.

De resultaten uit de demonstratieproeven worden op dit moment verwerkt en worden op 5 november gepresenteerd tijdens de Utrechtse Fruitteeltdag van LTO, NFO en LaMi. Duidelijk is al dat de fruittelers over het algemeen zeer tevreden zijn over de aanpak. Op de meeste bedrijven was er weinig schade van fruitmot. De telers willen daarom graag volgend seizoen een vervolg geven aan de aanpak van dit jaar. Meer informatie Herman Helsen, herman.helsen@wur.nl

Glastuinbouw

Protocol voor optimale toediening Admire in glastuinbouw

Bayer CropScience heeft samen met Telen met toekomst, Nic. Sosef en teeltadviseur Jan van der Steen een protocol opgesteld voor het meedruppelen van Admire in gerbera en in roos. De reden hiervoor is dat Admire (imidacloprid) meer dan gewenst in het oppervlakte water wordt terug gevonden. Uit overleg binnen de werkgroep 'Emissiereductie Gewasbeschermingsmiddelen Glastuinbouw' blijkt dat spuien van drainwater één van de oorzaken is.

Tom Smit van Bayer CropScience legt uit dat telers er niet altijd bij stil staan hoe lang een gewasbeschermingsmiddel in het druppelsysteem blijft. Om inzicht te krijgen is bij een teler na het meedruppelen van Admire een monster genomen van het drainwater. Bij deze meting lag de concentratie Admire in het recirculatiewater ver boven de MTR (maximaal toelaatbaar risiconiveau). Om emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te voorkomen noemt Smit het belangrijk dat telers nadenken over het juiste toepassingsmoment. "Het is belangrijk dat de periode tussen de toepassing van het middel en het spuien van drainwater zo ver mogelijk uit elkaar ligt. Dit geldt niet alleen voor de emissie van imidacloprid maar ook voor andere middelen. Om middelen te kunnen behouden voor de sector moeten we voorkomen dat ze in te hoge concentraties worden gevonden in het oppervlaktewater."

Het juiste toepassingsmoment is ook van belang voor een goede werking. "Druppel het middel mee bij een goed groeiend gewas zodat het middel echt wordt opgenomen. In een donkere periode kunnen telers beter iets anders toepassen", aldus Smit.

Het protocol met diverse praktische oplossingen voor telers wordt bij een gerbera- en bij een rozenbedrijf

gedemonstreerd.

Meer informatie bij Tom Smit van Bayer Cropsience, tom.smit@bayercropsience.com of bij Jaap bij de Vaate van Telen met toekomst, j.bijdevaate@dlvplant.nl

Colofon:

Telen met toekomst werkt samen met andere partijen aan duurzame gewasbescherming en duurzame bemesting voor akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt, bloembollen, fruitteelt, boomkwekerij en glastuinbouw. Belangrijkste partners van Telen met toekomst zijn de landelijke, sectorale en regionale landbouworganisaties (LTO, NBvB, KAVB, NFO), Unie van waterschappen, Vewin, Agrodīs, Nefyto, Cumela en Plantum. Het project loopt van 2008 tot en met 2010 en wordt gefinancierd door het ministerie van LNV. De uitvoering wordt gedaan door PPO en DLV Plant.

Via deze nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen. U kunt zich voor deze nieuwsbrief aanmelden via www.telenmettoekomst.nl of stuur een mail naar info@telenmettoekomst.nl

Klik [hier](#) als u deze nieuwsbrief niet meer wenst te ontvangen